

Pályaorientáció fejlesztése Hargita megyében

A fiatalok külföldi munkavállalása, a lesújtó érettségi eredmények a fiatalok munkanélküli arányának növekedése egyre aggasztóbb méreteket ölt megyénkben, így a fiatalokat célzó szakszerű pályaválasztási tanácsadás nagyobb prioritást kell, hogy élvezzen térségünkben.

A tanulóknak és a társadalom érdekeinek is leginkább megfelelő életpálya megtalálásához, az arra való felkészüléshez segítségre van szükség. Ezt a segítséget a diákoknak részint az iskolától, részint pedig iskolán kívüli tanácsadó intézményektől kell megkapniuk, pályaaorientációs programok, illetve pályaválasztási és életút-tanácsadásra hivatott szakmai szolgáltatások formájában.

Tudatában vagyunk annak, hogy a pályaaorientáció nem egy egyszeri esemény, hanem egy folyamat és, mint minden tájékoztató jellegű folyamat a megfelelő döntést készíti elő.

Ahhoz, hogy jó döntést hozhassunk ebben a fontos kérdésben négy dolog szükséges:

1. Nagyjából reális kép önmagunkról. Ebben különösen azoknak a tulajdonságoknak és képességeknek a feltérképezése fontos, melyek a későbbi pálya betöltéséhez szükségesek.
2. Széleskörű ismeretek a választható szakmákról
3. A munkaerő piaci környezet ismerete. Ugyanakkor érdemes figyelembe venni például azt, hogy milyen szintű a túlképzés, milyenek az elhelyezkedési lehetőségek az adott területen.
4. A képzési lehetőségekre vonatkozó ismeretek.

Problémák:

- Sikertelen érettségik, lesújtó érettségi eredmények; fiatal munkanélküliek, a végzős diákok körében a munkanélküliek aránya még mindig magas.
- A szakképzés a rendszerváltás vesztesei közé tartozik térségünkben, hiszen e terület teljes mértékben háttérbe szorult az átalakult oktatási rendszerben. Az ezredforduló óta a szakképzés megítélése alacsony a tanulók és a többi érintett részéről.
- Az érdeklődők rendelkezésére álló portálok melyek fontos munkaerőpiaci, képzési/szakképzési, köz-és felnőttképzési

információkat nyújtanak nem tartalmaznak megfelelő mennyiségű és naprakész információkat, itt megemlítenénk az on line platformok közül az <http://www.via-consiliere.ro/> – hiányoznak a kisfilmek, az oktatási minisztérium támogatásával működik a <http://3ani.alegetidrumul.ro/> portál mely a szakoktatásra vonatkozó sajnós nem naprakész információkat tartalmaz, vagy fizetni kell a Cognitrom Carier Planner online platformra <http://www.ccponline.ro/Login.aspx?loginRedirect=%2fdefault.aspx>.

- A pályaaorientációs szolgáltatások hiánya, amely nagymértékben hozzájárul a nem tudatos pályaválasztáshoz, növeli a képzés során a lemorzsolódást, valamint a sikertelen pályaválasztások számát. Magas azoknak az aránya, akik nem abban a szakmában helyezkednek el, amelynek gyakorlására éveken keresztül készültek.
- Az V-VIII osztályosok részére nem létezik kerettanterv, nincs üzemlátogatás. A IX-XII osztályosok kerettantervében nincs megadva a minimális óraszám, az osztályfőnöki órák keretében tartják a pályatanácsadási órákat.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a pályaaorientációs, pályaválasztási programok fejlesztésére, a pályaaorientációs tevékenység megreformálására, hangsúlyt kell fektetnünk a továbbiakban. A tanulók tanácsalanságának a megoldása, a pályaválasztási dilemma eldöntése, a környezet és a diák pályaelképzelésének harmonizálása nem csupán az osztályfőnök, az iskolai tanácsadók munkájához tartozik, hanem valamennyi szaktanár nevelési célkitűzésének is része kell legyen. Valamennyi tanár célkitűzésének tartalmaznia kell a személyiségformálást így a pályaválasztási érettség megalapozását is.

A szülőknek is be kell látniuk, hogy nem csak az elméleti oktatásban, hanem a szakképzésben is vannak lehetőségek, egy jó szakma felér egy diplomával és nem minden diploma ér fel egy jó szakmával.

Hargita Megye Tanácsa fontosnak tarja, hogy a pályaaorientációs tevékenységek minőségének javításával és kiterjesztésével a diákok, fiatalok egy olyanfajta önismeretre tegyenek szert az iskolapadokban amely a tudatos pályaválasztás szempontjából elengedhetetlen. Ez által pedig esélyt kaphatnak az itthon boldogulásra. Éppen ezért az idei *Ifjúsági tevékenységeket támogató programok 2016-os évre* pályázati kiírásunkban belefoglaltuk a pályaaorientációs szakmai tevékenységek, szakmai tapasztalatcserék támogatását is.

Fontosnak tartjuk, hogy a pályaválasztás előtt álló diákokat, szüleiket segítsük, hogy az iskolát, szakmát választó fiatalok, képesek legyenek megfelelő döntést hozni, annak érdekében, hogy később jó eséllyel indulhassanak a munkaerőpiacon. Fontosnak tartjuk, hogy már az általános iskola hetedik osztályában megkaphassák a

kellő információkat. A hetedik és nyolcadik osztályos diákok életében az egyik legfontosabb döntés a pályaválasztás, továbbtanulás.

Ezzel szemben a tapasztalataink azt mutatják, hogy nagyon távol áll még tőlük a munka világa, tájékozatlanok a témában és nagyon bizonytalanok.

Legtöbb esetben a legnagyobb probléma az információ- és a kellő önismeret hiánya. Nincsenek tisztában a lehetőségeikkel, többnyire a képességeikkel, készségeikkel sem. Másik nagy probléma, hogy sajnos legtöbb esetben nem rendelkeznek kellő ismerettel sem az egyes szakmákról, sem a duális szakképzés rendszeréről, sem a keresett- és hiányszakmákról.

Továbbá fontosnak tartjuk, hogy a **pályaorientáció és életpálya-tervezési tanácsadás** segítséget nyújtson a döntésben mindazoknak, akik terveik megvalósításához keresik a megfelelő képzési formákat, intézményeket, legyen szó akár az első diploma megszerzéséről, akár pályamódosításról vagy a további tanulmányok kiválasztásáról.

A pályaorientációs tevékenységek, programok megszervezésében és lebonyolításában fontos szerepet tölt be a **Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás Központ**, melynek feladata, hogy a csoportos tanácsadás, osztályfőnöki órákon való tájékoztatás, tematikus tevékenységi körök, egyéni tanácsadás, pszichopedagógiai tanácsadási tevékenységek segítségével elősegítse a diákok tájékozottságát.

Szorgalmazzuk, hogy a **Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás Központ** az alábbi iskolairányítási, pályorientációs programokon, tevékenységeken keresztül megerősítse, és továbbra is fejlessze a pályorientációs tevékenységét a 2015-2016-os tanévben is: Sulibörze, Pályabörze, Szociopszichopedagógiai ankétok, A fogyatékkal élők iskolai irányítása, Fókuszcsoportos beszélgetések.

Jövőbeni lépések, irányvonalak

- Létre kell hozni, fejleszteni kell a pályorientációs és munkaerő-piaci tanácsadás rendszerét, amelynek kezdése ajánlott az általános iskola 7. és 8. osztályától.
- Fontosnak tartjuk, hogy a Hargita Megyei Nevelési-Tanácsadási és Erőforrás Központja ráerősítsen a tanácsadó tanárok pályorientációs tevékenységére vonatkozóan - workshopok szervezésével, tanműhely, tangazdaságok/üzem látogatásával, nyílt napok szervezésével, a jó példákat bemutatásával amelyek a társadalmi tudatformálást, mentalitás váltást segítik elő a szülők, diákok körében.
- Továbbá fontosnak tartjuk, hogy a Hargita Megyei Nevelési-Tanácsadási és Erőforrás Központja ötleteket gyűjtsön egy online platform kiépítésére amelyen szülő, diák tanuló, fiatal, tanár, osztályfőnök minden információt meg kap, egy helyen pályaismeretek, tanügyi rendszerben/tanügyi rendszeren kívül működő

szakképzési intézmények ajánlatai, munkaügyi hivatal adatai, munkahely ajánlatok, karrierépítési tanácsadó irodák felnőtteknek, stb.

- Az oktatásrendszerben létező **pályaorientációs tevékenységek népszerűsítése a sajtóban, a diákok, szülők tájékoztatása** céljából. A gyerekek mellett a **szülők** tájékoztatását is kiemelten fontosnak tartjuk, hiszen a szülővel együtt hozza meg a gyermek a végső döntést.

Összegzés:

Célunk az, hogy a munkaerőpiacon megjelenő hiányszakmákat csökkentsük, csökkentsük a végzős diákok körében a munkanélküliséget, hogy a diákok a képzésüknek megfelelően tudjanak elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

Hisszük azt, hogy gondos körültekintéssel kiválasztott pálya, biztos jövőt hoz a későbbiekben a diákok számára.